

אחד המעשים שנחשבים לאבזרי גילוי עריות אשר בגללם אמרו חז"ל שנחרב בית מקדשנו היה ההתבשמות. מעשה ההתבשמות אינו מתבטא רק בבושם שנשים מתיזות על עצמן אלא גם בכל דבר המדיף ריח טוב כגון דאודורנט, קרם ידיים, שמפו וכו', והאנשים מריחים בעל כרחם וגורמת בכך המתבשמת להרהורי עבירה ותאוה ופשוט שעוברת בזה על "לפני עיור לא תתן מכשול" כפי שיתבאר להלן מן המקורות.

וכתב רבינו הקדוש ר' אהרון ראטה זי"ע בספר טהרת הקודש (מאמר שמירת העיניים פרק ג') "ועוד יש לאוין בכל החמישה חושים, בריח יש לאו מהכתוב: לא תנאף ודרשו לא תהנה אף מבשמים של קישוטי נשים".

הגמרא אומרת (ברכות מג:) "שגנאי לתלמיד חכם לצאת לשוק כשהוא מבושם". וכן פסק הרמב"ם: (הלכות דעות פרק ה הלכה ט) "לא ייצא מבושם לשוק ולא בבגדים מבושמים ולא ישים בושם בשיערו".

ובהלכות ברכות פסק הרמב"ם: (פרק ט הלכה ח) "ובשמים שעל ערוה מן העריות אין מברכין עליהן" ובתשובות הרשב"א (ח"א סימן קסח) הסביר את הטעם לדברי הרמב"ם וזו לשונו: "ומה שכתב הרמב"ם ז"ל ואין מברכין על בשמים של ערוה... שהן עשויים לעבירה להטיל ארס של יצר כעניין שכתוב וברגליהן תעכסנה". וכן כתב המאירי בברכות (מג:) וזו לשונו: "פירשו בתוספתא שבשמים של מרחץ אין מברכין עליהם ופירוש: בשמים שהנשים מתקשטות בהם בבית המרחץ והוא שנרמז עליהם בדברי הנביאים ונאפופיה... ובדומה לו רמזו בסוגיא זו בתלמיד חכם שלא יצא מבושם לשוק... כלומר שהיה דרך הפריצים לבשם עצמם והוא שרמזו גדולי המחברים בשמים של ערוה מן העריות. רצה לומר הן של איש הן של אשה שכל כוונתם לדבר עבירה".

וכן כתב בראשית חכמה (פרק דרך ארץ השער הרביעי) וזו לשונו: "ולא תצא כשהיא מבושמת מפני שריחה נודף ויבואו בני אדם לידי חימוד ולידי הרהור עבירה". ובשו"ת אז נדברו (ח"א סימן סה) כתב: "כאן מקום איתי להזהיר שאין לאשה להתרחץ בסבון כזה כשעומדת לצאת לרחוב שריחו נודף מרחוק, כי על פי דין אסור להריח בשמים של אשה כמבואר באבן העזר. ונתברר אצלי שהרבה מקילות בזה ואינן יודעות חומר החטא. ולפעמים נוסעים יחד גברים ונשים, והן חושבות כיון שעושות כן בתום לב לא לשם להתבשם שאין בזה איסור, ובאמת זה אסור".

כתב הרמב"ם: (הלכות איסורי ביאה, פרק כא, הלכה ב) "ואפילו להריח בשמים שעליה או להביט ביופייה אסור". וכן נפסק להלכה בשולחן ערוך: (אבן העזר, הלכות אישות סימן כא סעיף א) "ואפילו להריח בבשמים שעליה אסור".

מ פורש במסכת שבת (סב:) על הפסוק: "וּבְרָגְלֵיהֶם תַּעֲפֹסְנָה" (ישעיהו ג, טז), "אמר רבי יצחק דבי רבי אמי, מלמד שמטילות מור ואפרסמון (מיני בשמים) במנעליהם ומהלכות בשוקי ירושלים וכיון שמגיעות אצל בחורי ישראל בועטות בקרקע ומתיזות עליהם ומכניסות בהם יצר הרע כארס של ככעוס (נַחֲשׁ פָּעוּס - רש"י). ומובא שם על הפסוק: "וְהָיָה תַּחַת בָּשָׂם מִקַּיָּה" (ישעיהו ג, כד) שתענשנה בגין כך: "מקום שהיו מתבשמות נעשה נמקים נמקים". ופירש"י: שנמקים הוא מלשון הכתוב בזכריה (יד יב) הָמָּק בְּשָׂרוֹ ופירש שם במצודת ציון שהוא עניין המסה.

ובמסכת בבא קמא (טז:) על הפסוק (דברי הימים ב, טז, יד) "מִלֵּא בְשָׂמִים וּזְנוּיִם", מה הם בשמים וזנוים? "שכל המריח בהם בא לידי זימה". וזה מחטיא את האדם שמביא אותו לידי הרהור ועל זה אמרו חז"ל: "שהמחטיא לאדם קשה לו מן ההורגו שההורגו הורגו בעולם הזה והמחטיאו מוציאו מן העולם הזה ומן העולם הבא" (רש"י בפירוש על דברים כג, ט) ו"הרהורי עבירה קשו מעבירה" (יומא כט.).

פירש רש"י את הגמרא במסכת שבת (קיד.) בה נאמר: "רַבָּד אֵיתָמַר", וזו לשונו: "מְרַבֵּדִים רַבְרָבִי עֲרָשִׁי (משלי ז, טז) דהינו, ריפדתי וקישטתי את ערשי (מטתי) בבשמים המכניסים תאוה כדי שתזקק לי".

הגמרא בקידושין (פא:) מביאה מעשה בעניין התפילה להינצל מהיצר הרע. רבי תנאי בר אשי היה נופל בכל יום על פניו באמירת 'תחנון', יום אחד שמעה אותו אשתו. אמרה, הרי הוא זקן ופרוש ואין לו יצר הרע, מדוע אם כן הוא מתפלל להינצל מיצר הרע? לכן עשתה מעשה לנסותו. יום אחד כשלמד בגינתו "קִשְׁטָה נִפְשָׁה", קישטה את עצמה, עברה לפניו שוב ושוב וכו' עד שהתפתה. מפרש שם רש"י את המילים: "קִשְׁטָה נִפְשָׁה" – בתכשיטיה ובקישוטי בשמים ואפרסמון". ומפורש שם בגמרא שהיא התחזתה לאשה אחרת והוא אפילו לא הביט בה ובכל זאת נכשל מריח הבשמים.

וכן כתב המצודת דוד על הפסוק: (הושע ב, ד) "וְתָסַר... מִפְּנֵיהֶם וְנִאֲפֹפִיָּה", וזו לשונו: "ולא תשים עוד בשמים המעלים ריח טוב להלהיב לב הנואפים". והמצודת ציון פירש: "ונאפופיה – מלשון ניאוף".

וכן מובא בספר "שבחי חיים ויטאל" (מדף ח' והלאה) שכתב רבי חיים ויטאל זצוק"ל בסיפור "זעקת הרוח" מדברי הרוח וזו לשונו: "והן משימות מיני בשמים לגרות יצר הרע באנשים. וכל הדבר הזה עושות בשווקים וברחובות, להראות העמים את יפין, וגורמות להרבות חטאים בעולם, וכל המחטיא את הרבים אין לו חלק לעולם הבא".

על פי כל האמור לעיל מובן להדיא שכל דבר המפיץ ריח גורם להחטאת הרבים ועוברת בזה על "לפני עיוור" ואין זה משנה אם גורם הריח נקרא "בושם" או "קריח ידיים" וכדומה, משום שלא הולכים בהלכה אחרי "השם" אלא על פי הטעם. מפני שכולם מדיפים ריח והמקילים בזה אינם אלא טועים, והוא בכלל מה שאמרו חז"ל (קדושים לב:) דבר המסור

ללב, נאמר בו "וְיִרְאֶת מֵאֲלֹהֶיךָ", שלא להעלים עין מהאמת והצדק. וברוך השם קיימים בשוק דאודורנטים וקרמים נטולי ריח שניתן להשתמש בהם לפני היציאה, ואת הקרמים הריחניים והבשמים השאירי לביתך לכבוד בעלך.

וכתב הרה"ג יצחק רצאבי שליט"א בשו"ת עולת יצחק: (חלק ב' סימן רלו) "אמנם גם האשה עצמה צריכה להיזהר ביותר שלא יהיה ריחה נודף, ולא רק שעל האנשים מוטל להימנע מזה, וכמו שכתוב בהדיא בשלהי (במפורש בסוף) הספר הקדוש ראשית חכמה פרק דרך ארץ (דף רס"ז עמ' ג) וזו לשונו, לא תצא כשהיא מבושמת, מפני שריחה נודף ויבואו בני אדם לידי חימוד ולידי הרהור עבירה". ועוד כתב: (שם) "והגם שעיקר חובת ההרחקה מוטלת על האנשים דמוכה מלשונות הגמרא והפוסקים, מכל מקום בקום-עשה גם הן מוזהרות משום ולפני עיוור. אף על פי שהאיסור אינו אלא דוקא כשמתכוון להריח, אינה יכולה להצטדק ולומר אל תתכוון ליהנות, בזמן שהיא המביאה הריח אליו בגירוי דידה (שלה). והוי (וזה) כמו שתבוא לפניו בגילוי בשר ותאמר עצום עיניך. ומה שהאשה מותרת לצאת לרחוב כשפניה גלויות, שאני התם (שונה שם) דאפשר שלא להסתכל, מה שאין כן בריח שאי אפשר שלא להריח... הלכך צריך להזהיר מאד, שלא לצאת חוצה בבושם שריחו נודף וכן אחרי רחיצה בסבון בעל ריח חזק וכיוצא בזאת. כי יש מקילות בזה ועתידות ליתן את הדין. ולמוכיחים ינעם וגו'".

וכן כתב הרב יעקב דידובסקי זצ"ל בספר מחניך קדוש (פרק איסורי צניעות בשוק הלכה לה) וזו לשונו: "אסור לאשה לצאת לשוק כשהיא מבושמת, בין שנתבשמה בגופה בין בשערה ובין בבגדיה".

מאמר זה הובא מתוך הספר "תבואת מנחם". ניתן להשיג את הספר בטל' 02-6222781

תור גדול השתרך מחוץ לחדרו של מרן. אנשים מכל הסוגים והזרמים חיכו לרגע בו יזכו להיכנס למרן, להתייעץ ולקבל ברכה חמה, שוודאי תעזור להם בעת צרה. בתוך כל התור שהשתרך, עמדה לה נערה שרצתה מאוד את ברכתו של מרן, אולם כאשר הגיע תורה, עוד בטרם הספיקה לומר דבר מה, הורה לה מרן שתבוא בפעם אחרת.

תקופה קצרה עברה ושוב באה אותה נערה לקבל ברכה, ושוב התור הארוך, ושוב אותה הוראה ברורה וחותרת, בואי בפעם אחרת...

הגיעה הנערה בפעם השלישית, חיכתה זמן ממושך עד שהגיע תורה והנה הדבר חוזר בשלישית. מרן מורה לה שתבוא בפעם אחרת. יותר לא הצליחה הנערה לשתוק ופרצה בבכי והתחננה לפני הגבאי שישאל את מרן מדוע אינו רוצה לקבלה זו הפעם השלישית. מדוע אינו רוצה לברכני?

וכה הייתה תשובתו של מרן:

יודע אני את צערה של הנערה וחפץ אני לקבלה, אולם מיד כשנכנסה לחדר השני, הרגשתי שהיא מבושמת, ואיסור חמור הוא להריח בשמים של אישה, ועל כן ביקשתי ממנה, שתבוא בפעם אחרת.

(מפי הרה"ג יוסף מ. בני ברק. מתוך "בדרך המלך נלך")

